

KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15- 2016-00001

A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés

Közösségi feladatok és szolgáltatások a könyvtárak

Dr. Fodor Péter

2017. november 24.

Nemzeti Közszolgálati
Egyetem

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

I. MIT VÁROK EL MINT KÖNYVTÁRHASZNÁLÓ?

A könyvtár olyan hely, ahol:

- a szolgáltatásokhoz gyorsan és hitelesen, időbeni és térbeni korlátozás nélkül lehet hozzáférni,
- fontos szempont, hogy előnyös földrajzi helyen, tömegközlekedéssel jól megközelíthető legyen.

Az olvasó, a használó, a látogató olyan bibliotékát használ szívesen, amely:

- 24 órás szolgáltatást nyújt,
- hagyományos és virtuális könyvtár,
- tudástár, tanulótér, információs központ,
- közösségi hely, kulturált környezetet biztosít,
- fizikai és tartalmi akadálymentesítéssel rendelkezik,
- az eltérő igényeket és szükségleteket, szolgáltatási filozófiájában és gyakorlatában jeleníti meg,
- használó- és olvasóbarát, odafigyel a helyi közösségekre,
- helyszínt biztosít a szerveződő formációknak,
- támogatja a jelentkező igényeket,
- elősegíti a közösségek működését.

A könyvtár olyan kultúráközvetítő intézmény, amely kulturális közszolgáltatást nyújt.

Ennek a társadalmi elvárásnak úgy képes megfelelni, hogy a kiszolgáló szemléletet felváltotta a szolgáltató megközelítés és gyakorlat.

II. Partnerség, együttműködés

Hagyományos

- mi tudjuk (feltételezzük) mire van szüksége az olvasónak,
- mi ezt megfelelően kiszolgáljuk.

Megújuló

- a használó igényeit, elvárásait megismerjük,
- új szolgáltatási metódus közös kialakítása, kontrollja, módosítása.

A könyvtár nyitottsága révén:

- segítse a tudásszerzést, az ismeret iránti igény felkeltésével és kielégítésével,
- tegye ezt olyan módon, hogy keressük és találjuk meg amivel szellemileg is gazdagodhatunk, eredményesek lehetünk.

A paradigmaváltás, az információs technológia megújulása hozzásegít ahhoz, hogy a könyvtár a település-településrész megkerülhetetlen intézménye legyen.

Ezért:

- hozzájárulhat az életminőség javításához,
- sokszínű gyűjteményének fejlesztésénél figyelembe veszi a változó igényeket,
- törekszik a minőségelven alapuló szolgáltatásra,
- életkortól, társadalmi helyzettől függetlenül mindenkinek rendelkezésére áll,
- hatékony, felkészült személyzettel, megfelelő működési és fejlesztési forrásokkal rendelkezik.

III. Könyvtár és közösség

- A helyi társadalom ismerete.
- A múlt feldolgozása, az emlékek gyűjtése, őrzése, a közösség identitásának erősítése.
- A jelen része legyen a könyvtár, a könyvtáros.
- A jövőkép megfogalmazásában vállaljon szerepet.
- Olyan helyszín, ahol az emberek megismerhetik, segíthetik egymást.
- Közösségépítő hely, színtér ahol kisközösségek alakulhatnak és ennek egyik helyszíne a bibliotéka
- Életkor és élethelyzet szerinti figyelem és szolgáltatás.

A FSZEK néhány közösségi példája:

- a Nyék-Kurucles Egyesület,
- a 25 éves Nagytétényi Polgári Kör,
- Topotéka - Budapest Fővárosi Levéltárral közösen EU-s projekt a Józsefvárosban és Budafokon,
- Budapest Gyűjtemény és a kerületi helytörténeti múzeumok, gyűjtemények egymást segítő kapcsolata (kiadványok, kiállítások)
- Felsőoktatási intézményekkel, közgyűjteményekkel eseti és programokra épülő kapcsolat.

IV. A könyvtár közösségi feladatai

Az IFLA-UNESCO ajánlása (1994-2005):

„A közkönyvtár mint a tudáshoz vezető út helyi kapuja az egyének és a társadalmi csoportok számára az élethosszig tartó tanulás, az önálló döntéshozatal és a kulturális fejlődés alapvető feltétele.”

Célcsoportok:

életkor szerinti szolgáltatás:

- gyerekek
- fiatalok
- felnőttek

életkor szerinti szolgáltatás:

- etnikai csoportok tagjai
- fogyatékkal élők
- lakásukhoz kötött emberek
- intézményekhez kötöttek

Életkor szerint:

- Kisgyermekes anyukáknak: Baba-mama Klub(ok),
- Meseműhely 3-12 éves gyerekeknek nyári szünetben – Gazdagréti könyvtár
- Janikovszky Éva meseíró pályázat XIII. 6-16 éveseknek,
- Írjuk együtt ... – Ugocsa utcai könyvtár
- Sárkányos mesenap – Központi Könyvtár
- Nyári tábor hátrányos helyzetű gyerekeknek a Terézvárosi könyvtárban,
- Kamaszkodó leányregényekből a mai bestsellerekig Sashalmi könyvtár
- Kalandos könyvtárlátogatás óvodások, iskolásoknak – Központi Könyvtár, Vasút utca
- Kamasz gondok,
- Francia Ifjúsági Társalgási Klub - Központi Könyvtár
- Shakespeare mint Sam - Központi Könyvtár

XVIII. Pestszentimrei Könyvtár

- Biblioterápiás foglalkozások – Központi Könyvtár
- Szavak, képek, szóképek, fotográfiai ismeretek – Budapest Gyűjtemény,
- Közös olvasási rekondkísérletek,
- Czipfra-kód vetélkedő – Zenei Gyűjtemény
- Művelődési élménytábor Pilisszántón,
- Laki Krisztina, Tokody Ilona mesterkurzusai - Zenei Gyűjtemény
- Lóca odafigyelés – Királyerdei Könyvtár
- Könyv/TÁMASZ önismereti műhely (Üllői úti könyvtár)
- 5 szeretetnyelv – Thököly úti könyvtár
- Kanapé női önképző – Üllői úti könyvtár

V. Közösségi szolgáltatás

A könyvtár egyszerre képes egyéni igényeket kielégíteni és közösséget építeni.

Ehhez szükség van:

- a könyvtáros személyiségére, empátiára,
- a képzésben, továbbképzésben, nagyobb teret kapjon az erre történő felkészítés,
- a fenntartói figyelemre, támogatásra,
- a könyvtárosok nyitottságára.

Mit tesz, tehet a könyvtár a helyi társadalomért?

A könyvtári rendszer hogyan járul hozzá a társadalmi, gazdasági feladatok megoldásához?

Mindkét kérdés azért is fontos, mert a helyi szolgáltatások mellett éppen a rendszerben működő országos könyvtári szolgáltatás teszi teljessé a személyes- és távhasználatot mindenki számára. (ODR,KSZR...)

- Személyes segítő szolgálat
- Könyvtárközi szolgáltatás
- Előfizetett adatbázisok használata távolról
- Használóképzési foglalkozások
- Továbbtanulás információs szolgáltatás
- Nyelvtanulás a könyvtárban
- OKJ-s képzések ismertetése
- Tanulócsoportok jelenléte a tanulótérben
- Találkozó hely fiataloknak, idősebbeknek - programmal is
- Beszélgető alkalmak változó témákkal
- A könyvtáros mint közösségfejlesztő
- Családi programok
- Lapozz bele!
- Tudás-express
- Tematikus oldalak, a honlapon

Élethelyzetekhez segítségnyújtás:

- Lakásukhoz kötöttek részére **Könyvet Házhoz** – a kerületi önkormányzatokkal közösen
- **Hajléktalanok**, akik be-bejárnak - segítségük, tolerancia, legnehezebben kezelhető probléma,
- **Internethasználat** – idősebb korosztály részére
- **Személyes segítő szolgálat**
- **Önkéntesek** jelenléte: Topotékában, gyerekkönyvtári foglalkozásokon, digitalizálásban végzett munka,
- **Együttműködés** óvodákkal, iskolákkal: a FSZEK-nek 139 szerződése van.
- Kérdése van? Keressen minket! Gyors segítség: telefonszámon, e-mailcímen, nyitva tartási időben
 - További: FSZEK a mobiltelefonon optimalizált oldal, adatbázisok, tematikus oldalak

- A szolgáltatástervezés közösségvezérelt módja
- A szolgáltatás minősítése használó részéről
- A kutatás jelentősége a tevékenység javítása érdekében

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI

Megvalósítás

- A könyvtári fejlesztés összefogására, a program lebonyolítására a pályázat kiírója a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárat kérte fel.
- A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, a 19 megyei könyvtár, az OSZK Könyvtári Intézet és az Országos Pedagógiai Könyvtár- és Múzeum bevonásával - együttműködési megállapodások alapján - valósítja meg a projekt könyvtári komponensének célkitűzéseit.
- A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár együttműködik szakmai szervezetekkel: a Magyar Könyvtárosok Egyesületével, az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel, a Könyvtárostanárok Egyesületével, a Magyar Olvasástársasággal.

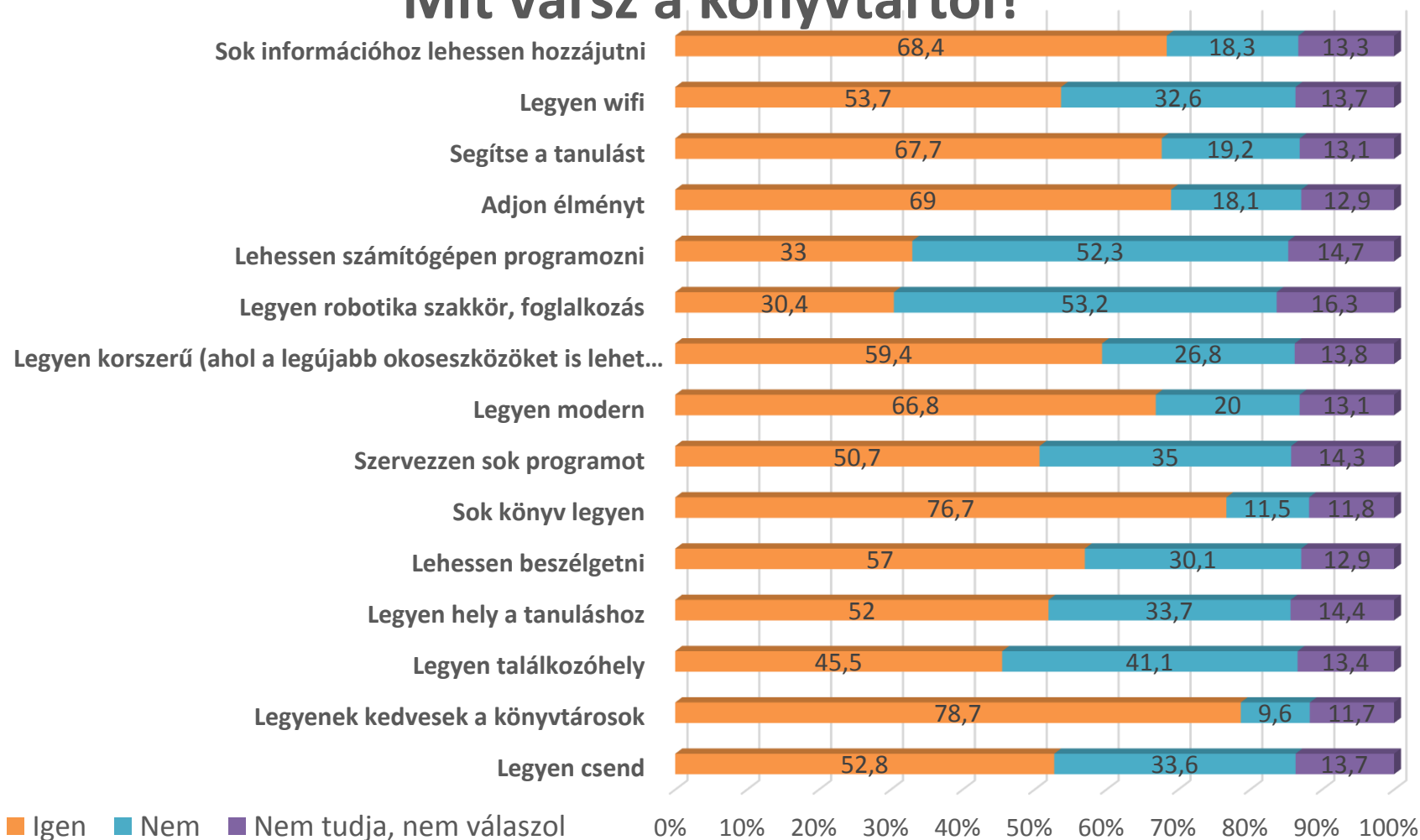
A fejlesztés céljai:

- Az országos könyvtári rendszer segítése, továbbfejlesztése.
- A köznevelés hatékonyságát és eredményességét szolgáló, új típusú kompetencia- és készségfejlesztő, tanulást támogató szolgáltatások alkalmazása.
- Országos könyvtári szaktanácsadói hálózat kialakítása és működtetése.

A fejlesztés irányai:

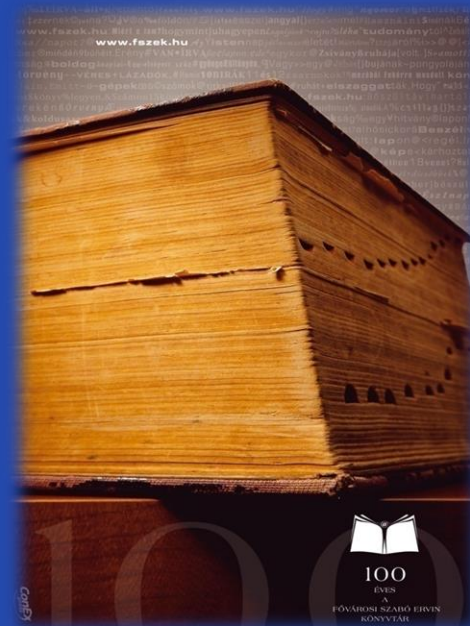
1. az olvasáskultúra-fejlesztés támogatása,
2. a digitális írástudás közvetítése,
3. könyvtárhasználat, információkeresés fejlesztése,
4. szövegértés támogatása, fejlesztése, különös tekintettel a digitális szövegértésre, az egyéni és közösségi tanulásra.

Mit vársz a könyvtártól?

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

www.fszek.hu
fodorp@fszek.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE